

Adrenaline auto-injector

Inleiding

Een adrenaline auto-injector is een voorgevulde injectiespuit, een 'noodpen' waarmee u uzelf of uw kind kunt behandelen in het geval van een ernstige allergische reactie, ook wel 'anafylactische reactie' of 'anafylaxie' genoemd.

Mogelijk heeft uw arts u de auto-injector gegeven nadat u al eens een dergelijke anafylactische reactie heeft gehad of heeft meegemaakt dat iemand in uw omgeving/uw kind er een had. Het kan ook zijn dat uw behandelend arts u uit voorzorg een adrenaline auto-injector heeft voorgeschreven. In deze folder wordt u uitgelegd wat anafylaxie betekent, hoe u de verschijnselen of symptomen hiervan herkent, wanneer en hoe u de adrenaline auto-injector moet gebruiken en wat u daarna moet doen.

Wat is een anafylactische reactie?

Een anafylactische reactie is een plots optredende algemene reactie waarbij in korte tijd, vaak binnen enkele minuten tot een uur, het lichaam overgevoelig reageert op bijvoorbeeld een voedingsmiddel, een geneesmiddel of een insectensteek. De verschijnselen of symptomen treden op in verschillende organen, zoals de ogen, de huid, het maagdarmkanaal en de longen, en meestal in meerdere organen tegelijk. In het ergste geval treedt een zodanige bloeddrukdaling op dat het slachtoffer het bewustzijn kan verliezen. We spreken dan van 'shock'. Een anafylactische reactie is gevaarlijk en kan in het ergste geval dodelijk zijn.

Verschijnselen van anafylactische reactie

1. Jeuk, vaak met uitgebreide roodheid van de huid en galbulten.
2. Zwelling van oogleden, lippen, keel, handen of elders.
3. Maagdarmklachten: pijn, misselijkheid, braken, diarree.
4. Ademhalingsproblemen: druk op de borst, piepende ademhaling, kortademigheid, blauwe lippen, heesheid, moeite met praten en slikken.
5. Duizeligheid, verminderd aanspreekbaar zijn, wegraking.

Wanneer moet u de adrenaline auto-injector gebruiken ?

Als een of meerdere van bovenstaande verschijnselen optreden, is het belangrijk om snel te handelen.

Bij een geringe reactie, bijvoorbeeld alleen jeuk en roodheid van de huid, kan worden afgewacht of neemt u een antihistaminetablet. Als u twijfelt, kunt u uit voorzorg naar een arts of een spoedeisende hulp gaan en daar het verdere beloop afwachten. Zodra de reactie zich uitbreidt buiten de huid, dat wil zeggen als er duidelijk zwelling van de keel of kortademigheid of een neiging tot flauwvallen optreedt, moet u de adrenaline auto-injector gebruiken. Verderop leest u hoe u dat doet.

Het werkzame medicijn in de adrenaline auto-injector is adrenaline (of epinefrine). Dit is een stof die ook in het lichaam voorkomt en die daar wordt vrijgemaakt in acute stresssituaties, zoals hevig schrikken en inspanning.

Door de adrenaline gaat de bloeddruk omhoog, versnelt de hartslag en verwijden de luchtwegen zich. Als u de adrenaline auto-injector ten onrechte gebruikt, dus zonder dat er een anafylactische reactie is, dan is dit meestal geen probleem; u merkt dat u gedurende enige minuten hartkloppingen krijgt en mogelijk hoofdpijn, alsof u hevig bent geschrokken.

Ook bij zwangerschap of borstvoeding kan in noodsituaties de adrenaline auto-injector gebruikt worden. Voor mensen met hartvaataandoeningen, moet in overleg met de behandelend arts worden gekeken of de noodzaak voor het gebruiken van een adrenaline auto-injector opweegt tegen de eventuele risico's. Bepaalde medicijnen tegen onder andere hoge bloeddruk of migraine (de zogenaamde bètablokkers) mogen niet worden gebruikt als u een noodpen bij u draagt. Overlegt u dan direct met uw behandelend arts over vervangende medicijnen.

Hoe moet de adrenaline auto-injector worden toegediend?

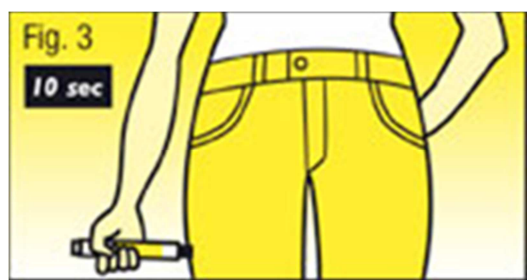
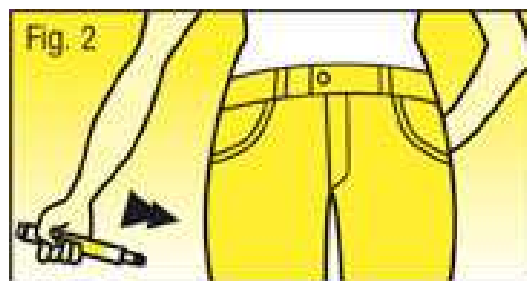
In Nederland bestaat de adrenaline auto-injector in twee sterktes; één voor volwassenen en een juniorversie voor kinderen tot een lichaamsgewicht van 30 kilogram.

Uitleg over een adrenaline auto-injector Epipen®

De noodpen heeft twee kanten: aan de ene kant zit een zwarte punt. Hier komt de naald uit, dus deze kant moet op het been van de patiënt worden gedrukt. Aan de andere kant van de noodpen zit een grijs beschermdopje, dat uit de pen getrokken moet worden (zie figuur 1). Pas dan kan de naald aan de andere kant 'afgaan'. Als de beschermdop is verwijderd, moet de naaldkant (zwart) van de noodpen loodrecht op het bovenbeen van de patiënt worden aangedruwd, eventueel door de kleren heen (zie figuur 2). De naald schiet uit de pen in het been ('de klik') en moet daar 10 seconden blijven zitten zodat de adrenaline er uitgepompt kan worden (zie figuur 3). Hierna kan de naald er loodrecht uit gehaald worden.

De adrenaline auto-injector is dan leeg. Na de injectie moet u de plek nog tien tellen masseren.

Nadat de adrenaline auto-injector is toegediend, **altijd 112 bellen** voor een ambulance en doorgeven dat het gaat om een anafylactische reactie. De Epipen® is een EHBO-middel; het gebruik heeft snel en goed, maar tijdelijk effect. De patiënt moet altijd nog door een arts worden beoordeeld en eventueel verder worden behandeld, ook al lijkt de patiënt weer op te knappen. Na het gebruik van de noodpen dient uiteraard weer een nieuwe adrenaline auto-injector te worden aangevraagd.

Ten slotte

Het is noodzakelijk dat u of uw kind de adrenaline auto-injector altijd bij zich draagt, omdat de allergische reactie zeer snel en op ieder moment kan opreden.

Nu u een adrenaline auto-injector heeft voorgeschreven gekregen, zult u ook kenbaar moeten maken aan uw

omgeving dat u een hevige allergische reactie kunt krijgen. De Stichting het Nederlands Anafylaxis Netwerk kan u hiermee helpen. Deze stichting is een Kennis en Informatie Centrum die ondersteuning biedt bij het omgaan met de kans op ernstige allergische reacties door onder andere voedselallergie. Er is bijvoorbeeld ook een protocol voorhanden voor hoe u de school- of werkomgeving kunt informeren.

Contactgegevens Stichting het Nederlands Anafylaxis Netwerk

Oranjelaan 91
3311 DJ Dordrecht

Bereikbaar op:

Maandag tot en met vrijdag
van 09.00 tot 17.00 uur.

Telefoon: (078) 63 903 56

E-mail: support@anafylaxis.nl

websites: www.anafylaxis.nl of

www.schoolenallergie.nl.

Vragen?

Natuurlijk kunt u ook aanvullende informatie krijgen van uw behandelend allergoloog van het Groene Hart Ziekenhuis (GHZ), bereikbaar via de afdeling Interne Immunologie-Allergologie via: (0182) 50 50 05.

Algemene informatie

Voor algemene informatie over het Groene Hart Ziekenhuis (GHZ) kunt u terecht op onze website: www.ghz.nl. Ook kunt u bellen naar het algemene nummer: (0182) 50 50 50.

Adres

Groene Hart Ziekenhuis, locatie Gouda
Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Colofon

Bron: Stichting het Nederlands Anafylaxis Netwerk
Bewerkt door: Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie: Marketing & Communicatie
november 2018
04.07.221